

موضوع

بررسی ریشه‌های تاریخی و معرفی فرق و مذاهب اسلامی در قرن اول هجری

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: حسن زاده، علی، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی ریشه‌های تاریخی و معرفی فرق و مذاهب اسلامی در قرن اول هجری/ علی حسن زاده.
مشخصات نشر	: تهران: سنجش و دانش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۳۳۰-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۸۴ - ۲۹۸.
موضوع	: اسلام -- فرقه‌ها
موضوع	: Islamic sects
موضوع	: اسلام -- فرقه‌ها -- تاریخ
موضوع	: Islamic sects -- History
موضوع	: اسلام -- فرقه‌ها -- عقاید
موضوع	: Islamic sects -- Doctrine
رده بندی کنگره	: BP۳۶۳-۱۳۵۷
رده بندی دیویی	: ۵/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۷۳۰۳۹

بررسی ریشه‌های تاریخی و معرفی فرق و مذاهب اسلامی در قرن اول هجری

مؤلف:	علی حسن زاده
ناشر:	انتشارات سنجش و دانش
تیراژ:	۵۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۶
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۳۳۰-۱

آدرس: خ دانشگاه - تقاطع روانمهر - ساختمان سنجش و دانش پ ۱۲۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

۶	فهرست مطالب
۱۱	چکیده
۱۲	مقدمه: طرح تحقیق
۱۸	روش تحقیق
۱۸	سابقه علمی
۲۰	موانع و محدودیت‌های پژوهش
۲۱	معرفی منابع
۲۸	بخش اول
۲۸	کلیات
۲۹	فصل اول:
۲۹	تعاریف و اصطلاحات
۳۰	۱- اسلام
۴۰	فصل دوم:
۴۰	اختلافات
۴۱	۱- اختلافات اولیه به روایت شهرستانی
۶۰	فصل سوم:
۶۰	آغاز اختلافات بعد از رحلت پیامبر(ص)
۶۱	۱- اختلافات در سقیفه بنی ساعده
۸۵	بخش دوم:
۸۵	خوارج
۸۶	فصل اول:
۸۶	پیدایش تاریخی
۸۷	۱- وجه تسمیه
۹۱	۲- پیش بینی پیامبر(ص) از پیدایش خوارج
۹۳	۳- ریشه‌ها و زمینه‌های پیدایش خوارج
۹۶	۴- اعتقادات و اندیشه‌های خوارج
۹۷	۵- اعتقادات در مورد امامت و حکمت
۱۰۱	۶- اعتقادات در مورد تکفیر مرتکب کبیره

۷- اعتقادات در مورد مسأله ایمان	۱۰۵
۸- دیگر اعتقادات	۱۰۵
۹- رفتار خوارج با مخالفان خود	۱۰۸
فصل دوم:	۱۰۸
فرقه های خوارج	۱۰۹
۱- شمار فرقه های خوارج	۱۳۲
فصل سوم:	۱۳۲
خوارج از صفین تا جنگ نهروان	۱۳۸
۱- اندیشه و پیشینه خوارج قبل از صفین	۱۴۰
۲- امام علی (ع) و خوارج	۱۴۴
۳- مشاهیر و مراد شناس خوارج	۱۴۷
۴- شهادت حضرت علی (ع) و دست خوارج بود؟	۱۵۱
بخش سوم:	۱۵۱
فرقه ها و اندیشه های ارجاء و اعتقاد	۱۵۲
فصل اول:	۱۵۳
ارجاء	۱۵۳
۱- مفهوم ارجاء و مرجئه	۱۵۵
۲- ریشه های پیدایش تاریخی مرجئه	۱۵۷
۳- احادیث در مورد مرجئه	۱۵۹
۴- ارجاء از نظر زمانی	۱۷۱
فصل دوم:	۱۷۱
فرقه ها و اعتقادات	۱۷۲
۱- شمار فرقه های مرجئه	۱۷۳
۲- فرقه های مرجئه	۱۷۸
۳- اصول اندیشه ها و اعتقادات	۱۷۹
مسأله ایمان	۱۸۴
۴- عقاید ابوحنیفه	۱۸۵
۵- اعتقادات براساس شعر ثابت قطنه	۱۸۹
۶- مشاهیر مرجئه	۱۸۹
مرجئه و یهود	۱۹۱
فصل سوم:	۱۹۱
اعتزال	۱۹۱

۱۹۲	۱- وجه تسمیه معتزله
۱۹۳	۲- پیدایش تاریخی معتزله
۱۹۶	۳- قدریه پیشگامان فکری اعتزال
۱۹۹	۴- عقاید و اندیشه های معتزله
۲۰۲	۵- فرقه ها و انشعابات معتزله
۲۰۹	۶- قدریه مخالف جبریه
۲۱۱	بخش چهارم:
۲۱۱	شیعه و فرقه های منسوب به شیعه
۲۱۲	فصل اول:
۲۱۲	کیسانیه زیدیه
۲۱۳	۱- فرقه های شیعه
۲۱۴	۲- وجه تسمیه کیسانیه
۲۱۶	۳- پیدایش تاریخی
۲۱۹	۴- فرقه های کیسانیه (مختلعه)
۲۲۲	۵- عقاید کیسانیه (مختلعه)
۲۲۵	۶- وجه تسمیه زیدیه
۲۲۶	۷- عقاید و مذهب زیدیه
۲۲۹	۸- فرقه های زیدیه
۲۳۴	فصل دوم:
۲۳۴	غلات
۲۳۵	۱- تعریف غالیان (غلاه)
۲۳۶	۲- پیدایش جریان غلو
۲۴۰	۳- شمار فرقه های غالیان
۲۴۶	۴- عقاید و اندیشه های غالیان
۲۵۰	فصل سوم:
۲۵۰	شیعه
۲۵۱	۱- مفهوم شیعه
۲۵۴	۲- مفهوم رفض (رافضی)
۲۵۶	۳- آغاز پیدایش تشیع
۲۶۹	۴- پیوند زناشویی اتهامی دیگر در پیدایش تشیع
۲۷۰	۵- عوامل پیدایش شیعه
۲۷۶	۶- اعتقادات شیعه اثنی عشریه

نتیجه گیری

منابع فارسی

www.ketab.ir

برای معرفی فرق و مذاهب اسلامی باید ریشه‌های تاریخی و عوامل و زمینه‌های پیدایش آنها مورد بررسی قرار گیرد و اصولاً شکل‌گیری مذاهب و فرق انشعابی از اسلام زمینه‌ها و عوامل گوناگون تاریخی داشته است که بسیاری از این علل داخلی یعنی به نوعی قرائت و تفسیر مختلف و متفاوت از دین اسلام توسط فرقه‌ها و یا حکومت‌های وقت بوده است و تعدادی از این علل خارجی یعنی در اثر تعاملات و ارتباط اسلام و مسلمانان با سایر ادیان بوده است. در این رساله به این پرسش اصلی که چه عواملی باعث پیدایش فرقه‌های اسلامی در قرن اول هجری شده و اصولاً مذاهب و فرق قرن اول هجری کدام‌ها هستند؟ پاسخ می‌دهد.

هدف از این پژوهش بررسی ریشه‌های تاریخی شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب اسلامی با توجه به اسناد و منابع تاریخی و تدقیق ساختن و تجزیه و تحلیل آنهاست و با مطالعه ریشه‌های تاریخی مذاهب اسلامی نوعی تعامل و تمیزی مسالمت‌آمیز در بین مسلمانان صورت گیرد و مذاهب اسلامی عصر حاضر مورد توهین و تکفیر فرقه‌های افراطی قرار نگیرند و اعتقادات و احیاناً انحرافات فرقه‌ای به کل مسلمانان و اسلام تعمیم داده نشود.

یافته‌های علمی این پژوهش نشان از این دارد که حدیث افتراق ملت اسلام مورد بهره‌برداری بعضی از فرق قرار گرفته و مهمترین مسأله‌ای که موجب تمایز جهان اسلام قرار گرفت بحث امامت و یا خلافت بعد از رحلت پیامبر(ص) بوده است که این مسأله تا عصر حاضر نیز مورد اختلاف در بین مسلمین وجود داشته است. اختلافات در زمان خود پیامبر(ص) هم بود، ولی به صورت عینی و ملموس بعد از رحلت پیامبر(ص) نمودار می‌شود و برای رسیدن به وحدت اسلامی نوعی تعاملات مذهبی لازم می‌باشد و باید به جای طرد و توهین و تکفیر به مذاهب اسلامی توسط منابع تاریخی یا ملل و نحل نویسان در پی کشف حقیقت تاریخی بود.

کلید واژه‌ها: فرق، اسلام، پیامبر(ص)، مذاهب اسلامی، امامت و خلافت، تعاملات مذهبی، ریشه‌های تاریخی.